

**СТАН ВІДТВОРЕННЯ СОСНЯКІВ ЛЮБЕШІВСЬКОГО
НАДЛІСНИЦТВА ФЛІЇ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»
ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ**

Нестерук Д. С., студент¹

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
dmytronesteruk8@gmail.com*

Актуальність зазначеної теми зумовлена масштабною деградацією в 2015-2019 роках штучно створених у повоєнні роки сосняків, унаслідок масового всихання їх дерев через помилки допущенні при їх закладанні на фоні сучасного потепління клімату і пов'язаними з ним тривалими, нехарактерними для регіону пізньовесняними і ранньо-літніми засухами. При цьому всихали, як правило, 70-80 річні штучні насадження сосни звичайної, значна частина яких була створена на нелісових невідгодях і малопродуктивних сільськогосподарських землях в рамках сталінського плану «...перетворення природи...» у повоєнні роки.

До цього слід додати, що у зазначені роки всихання природних сосняків не спостерігалось як в районі діяльності надлісництва, так і Полісся, загалом. Вищезазначене є опосередкованим підтвердженням, що однією з головних причин масового всихання сосняків є саме помилки допущені при їх штучному закладанні, які зумовили їх ослаблення через загинання кореневих систем під час висаджування, неякісний обробіток ґрунту та інших причин, що і призвело до всихання ослаблених дерев у критичні за зволоженням періоди тривалістю трьох і більше років.

Метою наших досліджень було узагальнення досвіду відтворення сосняків на прикладі базового структурного підрозділу ДП «Ліси України» та розробка шляхів удосконалення лісовідновлення і лісорозведення сосни звичайної в регіоні його діяльності.

Передовсім, необхідно зазначити, що у лісовому фонді надлісництва найбільш поширеними лісами є соснові, сосново-березові, сосново-дубові, а також вільшаники й березняки. Лісостани з переваженням сосни становлять майже 37 %. Частка лісостанів твердолистяних видів незначна і складає 5 % площі вкритих лісовою рослинністю земель лісового фонду, найбільшу частку якого (58 %)

¹ Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, професор В.М. Маурер

займають м'ягколистяні деревостани. Значне їх розповсюдження зумовлене переважання сирих і вологих умов місцезростання.

Підтвердженням зазначеного є і розподіл площі, створених лісових культур в надлісництві упродовж 2020-2024 рр. у розрізі типів лісорослинних умов (рис.).

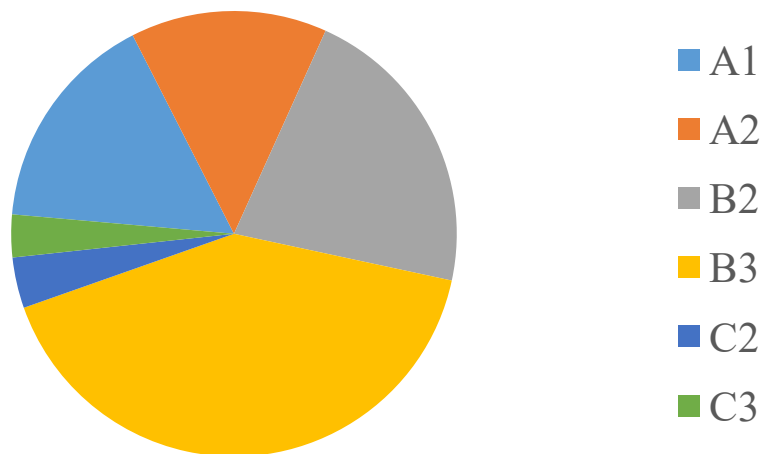

Рис. Частка площі лісових культур створених за період 2020-2024 рр. у розрізі типів лісорослинних умов, %

Головними недоліками відтворення сосняків у підприємстві, на нашу думку, є наступні:

1. Необґрунтовано велика частка штучного відтворення сосняків та ігноруванням їх природного лісовідновлення за наявності в регіоні значної площі самозаліснених сосною звичайною земель.

2. Низька питома вага природнього лісовідновлення сосни та її культур, закладених посівом насіння.

3. Не поодинокі випадки відтворення сосняків в умовах свіжого субору з орієнтуванням переважно на ТЛУ, без урахування типу лісу корінного деревостану, а саме: створення сосново-дубових культур на площах сосново-березового типу і, навпаки, сосново-березових на місці сосново-дубових.

4. Використання трафаретних типів лісових культур без урахування екологічних особливостей заліснюваних ділянок.

На особливу увагу заслуговує апробація доцільності створення на перезволожених землях вологого і сирого гігротопів замість сосняків плантаційних ценозів швидкорослих видів тополі і верби.

Список використаних джерел

1. Маурер, В. М. & Кайдик, О. Ю. (2016). *Екоадаптаційне відтворення лісів*. Київ: РВЦ НУБіП України.

2. Гордієнко, М. І., Гузь, М. М., Дебринюк, Ю. М. & Маурер, В. М. (2005). *Лісові культури*. Львів: Камула.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025